1853. N°. 51

LEYDSCHE COURANT

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

VRIJDAG, 29 APRIL.

De Prijs der Courant is ƒ 12 in het jaar; de afzonderlijke nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 28 April.

De *Staats-Cour.* bevat in twee bijvoegsels bij het Nommer van Woensdag, die Woensdagavond zijn uitgegeven, niet minder dan negentien stukken betrekkelijk de invoering der Bisschoppelijke hierarchie met het Hof van Rome gewisseld. De meeste dezer zijn reeds vroeger bekend geweest, bij een vijftal wordt vermeld dat ze vroeger niet aan de Staten-Generaal waren medegedeeld. Wij moeten ons echter van wege de menigte en uitgebreidheid bij de opgave van den hoofdinhoud bepalen.

»Ter voldoening, aldus vangt de *Staats-Cour.* aan, aan de bevelen des Konings wordt het volgende medegedeeld:

»De Koning was altijd van meening geweest, en heeft zulks herhaaldelijk te kennen doen geven in antwoord op verschillende voordragten van den toenmaligen Minister van Buitenl. Zaken en adviezen van den Raad van Ministers, »dat er geen verschil bestaat daarover, dat volgens de beginselen der Grondwet, de R. K. kerk hier te lande de vrijheid heeft haren inwendigen toestand naar verkiezing te regelen, behoudens het toezigt der Regering tot behoud van orde en rust, en tot handhaving der wetten.

»De vraag was alleen, hoe de nadere regeling van de R. K. kerkelijke inrigting in het aanwezen zou geroepen worden.

»Met betrekking tot die vraag was verschil; en volstandig heeft Z. M. den aandrang wederstaan, die van den 4den Mei 1850 af bestond, om het initiatief daartoe van wege Z. M. te doen uitgaan; hetgeen dan ook dien ten gevolge zelfs zijdelings niet heeft mogen geschieden.

»De eerste officiele opening aan den Koning bekend, heeft dan ook plaats gegrepen van de zijde van het Hof van Rome."

De stukken volgen aldus: N°. 1. Nota van den Pauselijken Internuntius, Belgrado, van 9 December 1851 aan den Heer van Sonsbeeck, toenmaligen Minister van Buitenl. Zaken, waarbij hij spreekt van het Concordaat van 1827 dat in 1841 werd bekrachtigd, dat hoewel nooit ten uitvoer gelegd, toch beide partijen verbindt, waarom de Paus dan ook kennis van het plan tot invoering der hierarchie wil geven.

N°. 2. Antwoord van den Minister van 24 Maart 1852, waarbij wordt geantwoord dat Z. M. de Koning er niet tegen heeft, mits dat het Hof van Rome dan ook begrijpe dat het Concordaat vervallen is.

N°. 3. Uittreksel van een brief van den Minister van Buitenl. Zaken aan onzen Gezant te Rome van 29 Maart 1852. (*Niet* aan de Staten-Generaal medegedeeld), en waarin de Minister schrijft: dat de H. Stoel het nu eens moet zijn over 't vervallen van 't Concordaat van 1827, en onmiddelijk besluiten als ze nu Bisschoppen wil invoeren; want dat er geen waarborg bestaat dat een toekomstige Regering dezelfde wijze van zien zou hebben. Hoe eenvoudiger dus de manier is, hoe gemakkelijker het doel zal bereikt worden.

N°. 4. Nota van den Internuntius van 23 Junij, waarin deze zegt dat de Paus verlangt dat de invoering der Bisschoppen nu geschiede onafhankelijk van het Concordaat, zoo als de oprigting der Vicariaten in 1841, maar dat het Concordaat toch overigens in kracht zou blijven.

N°. 5. Antwoord van den Minister van 14 Augustus, waarbij hoofdzakelijk gezegd wordt dat dit niet opgaat, om nu de Bisschoppen in te voeren buiten het Concordaat en later als zulks Rome wel te pas mogt komen, er zich weer van te bedienen; dat zulks der scherpzinnigheid van den Internuntius niet ontgaan kon, zoodat men een stellige verklaring verwacht dat het Concordaat van nu aan geheel is opgeheven.

N°. 6. Nota van den Internuntius van 17 September, waarbij hij verklaart dat de Paus ofschoon hij wel gaarne het Concordaat ook nog zou hebben aangehouden, wel ziet dat dit niet gaat en dus toegeeft dat nu alle vorige verbindtenissen vervallen.

N°. 7. Uittreksel van een voordragt van den Minister van Buitenl. Zaken aan den Koning van 20 Sept., (niet aan de Staten-Generaal overgelegd) om den Internuntius te schrijven: dat de zaak nu in orde is en tevens acte te doen nemen van eene officieuse mededeeling, dat de H. Vader, alvorens tot de invoering over te gaan, aan Z. M. kennis zou geven van den tijd en wijze waarop dit zou plaats hebben.

N°. 8. Goedkeurend antwoord deswege van den Minister aan den Internuntius, van 16 Oct.

N°. 9*a* en *b*. Behelst een tijding van onzen Gezant Graaf Liedekerke, dat hij den 11den Maart 's avonds ten 10 ure twee exemplaren van de Allocutie van den 7den en van de Apostolische brieven van den 4den Maart had ontvangen, met een geleidenden brief van den Secretaris Antonelli.

N°. 10. Brief van den Gezant van 14 Maart aan den Minister van Buitenl. Zaken Zuylen van Nyevelt, waarbij deze berigt dat den Internuntius ook bovengemelde stukken zullen zijn toegezonden, tevens met drie benoemingen voor Utrecht, Breda en Roermond, met instructie om de benoemden in den Haag te laten komen, om met hen de verdere uitvoering te beramen; bij welken brief tevens de benoeming der Aartspriesters tot Kamerheeren wordt vermeld.

N°. 11. Brief van onzen Gezant met 2 exemplaren van eenen hem toegezonden verbeterden druk der Apostolische brieven.

De N°s 9*a* en *b*, 10 en 11. *Niet* aan de Staten-Generaal medegedeeld.

N°. 12. Bevat de beruchte Pauselijke Allocutie of toespraak in het Latijn, in zijn geheim Consistorie, gehouden 7 Maart.

N°. 13*a*. Latijnsche Brief van den Internuntius van 7 April ten geleide der Apost. Brieven, aan den Minister.

13*b*. De Apostolische Brief van 4 Maart, in welken de Paus, na gewaagd te hebben van de eerste Christenkerk alhier, van de kracht en het geweld der Calvinistische Ketterij, van het monster en pest der Jansenisten-scheuring en van de pogingen om dien woedenden en wreeden storm te bedwingen, zich verblijdt in den tegenwoordigen bloei zijner kerk en bekend maakt dat hij, de oogen tot den berg geslagen van waar de hulpe des Almagtigen komt en de medewerking der H. Maagd en verdere hemelingen inroepende, de bekende Bisschopszetels instelt en verder de geloovigen vermaant dat zij toch in 't vervolg meer overvloedig aalmoezen en giften schenken om in de kosten der Bisschoppelijke hierarchie te voorzien. Voorts eindigt de brief met verklaring dat geene synode of provinciale of algemeene conciliën, noch oude regten van kerkelijke Instellingen hier te land iets tegen dit Pauselijk besluit zullen vermogen.

N°. 14. Brief van den Minister van Buitenl. Zaken aan den Gezant te Rome, van 7 April, waarbij de Heer Zuylen v. Nyevelt verklaart dat men die stukken wel vooraf had mogen mededeelen, dat het R. Hof wel dit blijk van vertrouwen had mogen geven, en dat het zich nu de swarigheden zal te wijten hebben die de Regering misschien anders had kunnen voorkomen of verzachten.

N°. 15. Brief van den Minister aan den Gezant van 11 April, dat hij voorloopig Rome kan verlaten.

N°. 16. Vertrouwelijke brief van denzelfden aan denzelfden, over het ongepaste dier eensklapsche invoering, de uitwerking dier Pauselijke stukken en de noodzakelijkheid dat de Regering iets doen moest om haar ongenoegen te betoonen, waartoe ze meent dat de tijdelijke terugroeping van den Gezant nog het minst kwetsend is.

Nadat (zegt verder de *Staats-Cour.*) de Raad van Ministers, krachtens zijn besluit van 6 April 1853, den Koning had geadviseerd om de adressen betrekkelijk de R. K. Bisschoppelijke hierarchie ter zijde te leggen, heeft Zijne Majesteit van den Raad van Ministers ontvangen de volgende voordragten, in dato 14 April 1853, als:

N°. 17. Van 14 April, waarbij het Ministerie den Koning een opstel aanbiedt van een antwoord dat Z. M. aan de Amsterdamsche bezendingen zou kunnen geven, aldus luidende: »dat de invoering van een Bisschoppelijk bestuur over het R. K. Kerkgenootschap hier te lande, als een uitvloeisel der »grondwettige kerkelijke vrijheid, geene goedkeuring of erkenning van Uwe »Majesteit behoeft, noch op de belangen van andere kerkgenootschappen of »van den Staat invloed behoort te hebben; dat Uwe Majesteit waakt en zal »waken, dat door die invoering niemands regten worden gekrenkt; dat alzoo, »bij wederzijdsche eerbiediging van ieders godsdienstige overtuiging, geen grond »tot bekommering bestaat."

N°. 18. Van 16 April; waarbij het Ministerie den Koning uitnoodigt om eene openbare verklaring te doen ter wegneming van den indruk van zijn antwoord aan de bezendingen te Amsterdam gegeven, of anders de Ministers te ontslaan, en eindelijk

N°. 19. Van 19 April, waarbij de Koning tot het laatste overgaat.

— Het *Handelsblad* en de *N. Rott. Cour.* deelen een schrijven mede des

afgetreden Ministers van Binnenl. Zaken van 31 Maart aan onderscheidene Commissarissen des Konings, waarvan de aanhef aldus luidt:

»Over den onlangs door het Hof van Rome genomen maatregel, tot instelling van Bisschoppelijke zetels hier te lande, is een misverstand gerezen en mij door een uwer ambtgenooten medegedeeld, dat mij noopt, U. H. E. G. eenige inlichting te geven, ten einde daarvan door U, waar het pas geeft, zonder van dit mijn schrijven te gewagen, zou kunnen worden gebruik gemaakt."

(Daarop volgt een kort berigt van het met het Rome onderhandelde en dan leest men:)

»Van het juiste tijdstip en van de wijze van invoering hing alles af. Koos men het geschikte oogenblik, en voerde men stil, zonder ophef of vertoon, de nieuwe regeling in, zij kon zonder aanstoot, zonder moeite of verzet, tot stand komen. Hiertoe kon de voorlichting van het Gouvernement nuttig zijn. Het kwam er op aan, met wijsheid te werk te gaan, den prikkel van onverdraagzaamheid niet te wekken, en alle aanleiding te mijden, tot vrees voor iets, hetgeen op zich zelf aan de overige gezindten ten eenemale onverschillig moest zijn.

»De Pauselijke Stoel echter heeft eerst met den slag gewaarschuwd.

»Het Gouvernement heeft van de voor dit land weinig berekende stukken, allocutie en breve, niet dan na de uitvaardiging kennis erlangd. Evenmin is het over de Bisschoppelijke zetels of over de personen geraadpleegd. Zijn er reeds benoemd? Het weet dit niet.

»Het gelde thans te zorgen, dat bij het in werking komen der kerkelijke nieuwigheid, de nadeelige indruk, dien de vorm harer invoering kon doen ontstaan, weder worde uitgewischt. Zoodra de Regering de personen der Bisschoppen zal kennen, zal zij trachten, voorzigtigheid, eenvoud en uiterste gematigdheid aanbevelende, door hen zoo veel mogelijk te doen goed maken, hetgeen de Curia welligt bedorven heeft.

»Ik meen te mogen onderstellen, dat dit niet zonder gevolg zal blijven, en dat het weldra zal blijken, dat de Bisschoppelijke instelling geen den minsten wezenlijken grond kan geven voor de schrikbeelden, die sommigen zich daarvan nu schijnen te vormen."

— In ons vorig nommer hebben wij in een art. onder Frankrijk met een woord melding gemaakt van de aanspraak, den 23sten dezer door den beroemden Protestantschen Staatsdienaar van wijlen Koning Philips, Guizot, in de jaarlijksche vergadering van het Genootschap tot aanmoediging van het Lager Onderwijs onder de Fransche Protestanten gehouden. Hij heeft daarin onder anderen het volgende gezegd:

»In den schoot van het Protestantismus in Frankrijk gist het en is eene groote beweging aangevangen, eene beweging waarvan gewigtige maar nog onkenbare gevolgen in het verschiet liggen. En het is niet de Protestantsche kerk alleen welke ons dat schouwspel aanbiedt. Ook in de Katholieke kerk heerscht eene groote beweging. Gij hebt hare kerkvergaderingen weder zien openen. Verscheiden van hare groote godsdienstige vereenigingen herleven en breiden zich uit. De banden die de vrije werking der Katholijke kerk belemmerden, zijn haar meestal afgenomen. Alom openbaart zich in haar midden eene groote werkzaamheid van godsdienstige, letterkundige en wetenschappelijke strekking; met kracht herneemt zij den ijver en de invloedrijke werkzaamheid van vroeger dagen.

»Terwijl de politieke vrijheid kwijnt en op den achtergrond geraakt, doen de Christelijke vrijheden zich weder gelden; uit de politieke wereld gebannen, vinden het vrije leven en de geestelijke beweging in de Christenkerk eene wijkplaats."

Verder betoogde de Heer Guizot dat die herleving van den godsdienstzin een gevolg was van den bangen nood van 1848, en het eenige redmiddel hetwelk Frankrijk uit zijn tegenwoordigen staat van rusteloosheid, moedeloosheid en verdeeldheid duurzaam kon redden.

— In den Gemeenteraad van Zierikzee is besloten een adres aan Z. M. aan te bieden ter wering en voorkoming van het loslоopen van honden, daar de plaatselijke maatregelen onvoldoende zijn, als zich voor elke gemeente alleen tot hare grenzen bepalende.

— Bij de Heeren Gebr. van Hasselt te Kampen is eene inteekening opengesteld op eene zeer belangrijke onderneming, die voor Noord-Holland, Utrecht, Gelderland, Overijssel en Drenthe van het grootste belang is, namelijk eene stoombootvaart direct op Londen, tot overbrenging van passagiers, doch voornamelijk van landbouw-producten, boter, vee enz. Een groot gedeelte der aandeelen, ad *f* 600, is reeds geplaatst.

— De aanbouw en vergrooting der schoolgebouwen in Overijssel neemt belangrijk toe; verschillende aanvragen zijn ook dit jaar gedaan. De gemeente Zwollerkerspel, de daaraan grenzende Kamper-Zeedijk, ambt Vollenhove, Nieuwleusen en zoo vele anderen, zullen scholen bekomen; de gemeente, de provincie en het rijk dragen ieder 1/3 der kosten.

— Den 26sten waren op de voorjaars beestenmarkt te Meppel ruim 1000 stuks rundvee aangebragt; de handel was zeer levendig.

— De landbouwers en veehouders in de Langstraat zijn ten gevolge van regens en het stormachtige weder, in de laatste dagen genoodzaakt geworden hun vee, dat reeds in de weide liep, weder t'huis te halen. De lage landerijen staan ook geheel onder water, zelfs zag men sommige boeren met vloeiplanken loopen.

— Uit de punten van beschrijving van het Nederl. Onderwijzersgenootschap voor de negende algemeene vergadering, welke zal gehouden worden te Zwolle, den 5 en 6den Aug. e. k., ontleenen wij de volgende bijzonderheden:

De vergadering zal geopend worden met eene aanspraak van Professor Hofstede de Groot, Voorzitter.

De werkzaamheden zullen bestaan in het geven van een algemeen verslag van den staat van het genootschap, in het doen van verschillende rapporten, herinneringen en bepalingen, betrekkelijk tot een gedenkteeken voor wijlen den schoolopziener van Swinderen, bemoeijingen omtrent de opleiding van onderwijzers, de plaatsing van onderwijzers in het Kaapland, over een pensioenfonds, enz.

Onderscheidene zeer belangrijke voorstellen zullen in overweging worden genomen, aangaande het toetreden van donateurs, het oplossen van bedenkingen tegen het genootschap, het op nieuw openen van discussien over het voortgezet onderwijs van kinderen der geringe standen na het verlaten der scholen, over het gebrek aan ondermeesters, vooral met het oog op hetgeen in dit blad daaromtrent is aangemerkt, over het huiselijk onderwijs. Verder over het vervaardigen van eene schoolkaart der Overzeesche Nederl. bezittingen en verdere hulpmiddelen bij het onderwijs in de aardrijkskunde, over een meer verbeterd onderwijs in dat vak, over hetgeen er gedaan wordt ter opwekking, leiding en bevrediging der verbeelding, over de betrekking van de gewone onderwijzersgezelschappen en de afdeelingen van het genootschap, over de opvoeding van meisjes van verschillende standen tusschen 12 en 16 jaren.

Van wege de afdeeling Leidschendam zijn de volgende opgaven ingezonden, die onzes inziens, de meeste aandacht verdienen, omdat zij grijpen in het practische gedeelte van het onderwijs.

1°. Welke vakken van kennis en wetenschap behooren tot het lagere onderwijs en tot de lagere scholen, die door kinderen van 6 tot 12 jaren bezocht worden, zoowel ten platten lande als in de steden? Tot welke hoogte kan men met redelijkheid vorderen, dat de leerlingen het in ieder vak brengen? Wat valt er ten opzigte van het behouden der verkregen kennis en vaardigheid, als minder noodzakelijk af te snijden, van hetgeen thans in vele scholen geleerd en onderwezen wordt? Welke gebreken hebben er in vele scholen plaats, opzigtens het grijpen van het onderwijs in het werkelijk leven na het verlaten der school?

2°. Is de stof der leesboeken, welke in de scholen het meest gebruikt worden, en die uit de herhaalde herdrukken wel te kennen zijn, van dien aard, dat zij bevredigende uitkomsten geeft, en reeds gegrond heeft? Welke soort van leesboeken, voor de verschillende klassen der lagere scholen, valt het meest in smaak of is blijkbaar in smaak gevallen in de eerste helft dezer eeuw? Zijn er ook sporen van den geest der meest gebruikt wordende leesboeken, in het maatschappelijke en godsdienstige leven, bij het, naar het verbeterd stelsel van onderwijs en opvoeding gevormde, tegenwoordig levende en handelende geslacht, te vinden?

3°. In de vroegere verslagen, van regeringswege, is de toestand der *openbare* scholen, doorgaans het gunstigst voorgesteld. De *bijzondere* scholen, met uitzondering van die veler godshuizen, en van de departementen der maatschappij tot nut van 't Algemeen, mogten die goedkeuring niet erlangen. Thans worden, hier en daar, die afzonderlijke scholen, wat het onderwijs aangaat hoog geroemd. Zou een onderzoek naar de spoedige verandering in die zienswijze, niet eenige, misschien bijzondere aandacht verdienen?

Ten slotte zal er gesproken kunnen worden over de toekomstige regeling van het onderwijs, en kunnen er practische mededeelingen gedaan worden, zoo de tijd het toelaat.

's GRAVENHAGE, 27 April.

Z. M. heeft op verzoek eervol ontslag verleend aan Jhr. Mr. L. de Witte van Citters, als Voorzitter van den Hoogen Raad van Adel.

— Z. M. heeft benoemd tot Ontvanger te Koudum den Heer J. J. Gatsonides, thans te Baard; te Tzum, den Heer J. Drabbe, thans te Stavoren en Hindelopen; te Lopik c. a., den Heer H. J. L. Coenen, thans te Beets.

— Z. M. de Koning heeft gisteren ten gehoore toegelaten den Heer Dullert, afgetreden Voorzitter van de nu ontbonden Tweede Kamer der Staten-Generaal.

— De Raad van Ministers, die gisteren morgen ten 10 ure een aanvang had genomen, heeft tot 3 ure in den namiddag geduurd. Des avonds ten 8 ure is de Raad andermaal bijeengekomen. Tot laat in den avond is de Raad vergaderd gebleven.

— Z. Exc. de Minister van Justitie heeft dezer dagen eene circulaire gerigt aan de Heeren Procureurs-Generaal bij de onderscheidene Provinciale Geregtshoven, waarbij de Minister de aandacht van de hooge regterlijke ambtenaren daarop vestigt; dat, door het in den laatsten tijd voorgevallene, de gemoederen in beweging gebragt zijnde, het de pligt is van de justitie en politie, met de grootste kalmte en onzijdigheid, een waakzaam oog te houden en te zorgen, dat niemand in zijne regtmatige vrijheid worde gekrenkt en dat de eerbied voor de godsdienst-oefening der verschillende gezindheden, ernstig worde gehandhaafd.

— Men wil weten dat de voorloopig met de Ned. Handelmaatschappij gesloten nieuwe overeenkomst, die, volgens haar laatste artikel, op straffe van nietigheid, vóór 1 Junij eerstkomende door de Kamers moest worden bekrachtigd, door den Minister van Koloniën is opgezegd; zoodat zij als niet gesloten zou behooren beschouwd te worden.

— De Collecte, die heden in deze stad gehouden is ten behoeve van de armen der R. K. gemeente, en waarvoor verschillende Protestantsche Leeraren de weldadigheid hunner leeken hebben ingeroepen, heeft ongeveer honderd gulden meer dan gewoonlijk opgebragt.

— De President der Luxemburgsche Stenden, de Heer Ch. Metz, is den 24sten overleden.

UTRECHT, 26 April.

Het adres, van de R. Katholijke Oud Bisschoppelijke Klerezy uitgegaan, en geteekend door den Aartsbisschop van Utrecht v. Santen, den Bisschop van Haarlem, v. Buul, en den Secretaris-Generaal Heykamp, waarin de her-

stelling van de Bisschoppelijke hierarchie hier te lande wordt genoemd eene daad van aanmatiging en willekeur, die de Klerezy meer dan iemand moest grieven en smarten, bevat de bede aan den Koning: »dat het Z. M. behage:

»1°. De officieële erkenning van de nieuwe kerkelijke hierarchie bij de Roomsch-Katholieken in Nederland, vastgesteld bij Apostolische breve van 4 Maart 1853, te weigeren, als gegrond op de eigenmagtige vernietiging van een bestaand kerkgenootschap, en alzoo in dadelijken strijd met art. 165 der Grondwet.

»2°. De titels van Aartsbisschop van Utrecht, Bisschop van Haarlem en Bisschop van Deventer, voor de Klerezy officieel te erkennen; als zijnde deze titels een onmisbaar vereischte voor het bestaan der Klezery; als zijnde bij bij eventuële gebeurtenissen voor haar niet minder onmisbaar, ten einde of in regten of bij andere openbare autoriteiten te kunnen optreden voor de handhaving van haar gezag, van hare regten, van haar bestaan." (*Utr. C.*)

GRONINGEN, 25 April.

De Stedelijke Raad heeft benoemd tot Directeur van de op te rigten Stedelijk Gasfabriek, de Heer J. S. van Roijen, Phil. Doctor alhier. Verder is besloten, om ter voorkoming van het ontstaan en tot het tegengaan van de hondsdolheid eene belasting te leggen op de honden, die ook hier buitengemeen menigvuldig zijn.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ENGELAND.

LONDEN, 25 April.

Mevr. Beecher Stowe, de schrijfster van de *Negerhut*, is dezer dagen uit Liverpool te Edimburg aangekomen. Op een daar te harer eer gegeven feest, waaraan een groot aantal aanzienlijke personen deel namen, is haar op een zilveren blad de som van 1000 souvereinen aangeboden, zijnde de opbrengst eener collecte, welke moet strekken om het lot der slaven te helpen verligten. Ook in verscheidene andere plaatsen in Schotland, die zij denkt te bezoeken, wordt haar eene luisterrijke ontvangt bereid.

FRANKRIJK.

PARIJS, 26 April.

Bij eene aanschrijving van het Ministerie van Oorlog, zijn de militaire overheden gelast de bepalingen te handhaven der militaire reglementen, die verbieden eenig geschenk of eereblijk zonder magtiging van het Staatshoofd aan te nemen, en die geen gemeen overleg onder de troepen toelaten. Alleen de Keizer, zegt de aanschrijving, heeft het regt om de onder het vaandel bewezen diensten openlijk door belooningen en eereblijken te erkennen; en de waardigheid van den Krijgsbevelhebber alsmede de regelen der krijgstucht laten niet toe dat de Bevelhebber openlijke loftuitingen of eereblijken van zijne ondergeschikten ontvange.

— Het dagblad van Amiens berigt dat de Geestelijken, die de aldaar laatstelijk gehouden provinciale kerkvergadering hebben bijgewoond, thans weder daar ter stede vergaderd zijn, ten einde kennis te nemen van eene Pauselijke beschikking tot bekrachtiging van de besluiten dier vergadering, welke nu eerst bekend gemaakt en in werking gebragt zullen worden.

Naar aanleiding van dit berigt worden in eenen brief uit Parijs aan de *Indépendance Belge* eenige bijzonderheden betreffende den inwendigen staat der Katholieke kerk in Frankrijk medegedeeld, waaruit blijkt dat de Gallicaansch-gezinden niet met de instelling der provinciale kerkvergaderingen ingenomen zijn, daar deze de verpligting medebrengt om op de genomen besluiten de bekrachtiging van Rome te vragen; dat zij op sommige punten van de zedeleer strenger zijn, en dat zij in het algemeen en bijzonder in de liturgie het behoud wenschen van eigenaardige gebruiken der Fransche kerk.

— In het bosch van Orleans is aan de zijde van Lorris op 5 plaatsen brand gesticht, waardoor bijna 120 bunders oude boomen zijn afgebrand.

— Mevrouw Riby, eigenares eener suikerplantaadje op Guadeloupe, is te Havre aangekomen, van waar zij zich naar Parijs begeeft met eene deputatie van vrouwen uit die kolonie, om aan de Keizerin een adres te overhandigen, waarin hare tusschenkomst bij den Keizer wordt verzocht, om eene vermeerdering van schadeloosstelling te bekomen voor de voormalige slavenhouders in de Fransche koloniën.

— Den 10den dezer is in bijna 100-jarigen leeftijd overleden de Heer F. Gagnon, Directeur der posterijen, sedert 1848 op pensioen gesteld. Zijne benoeming als Directeur te Perpignan dagteekende van de Regering van Lodewijk XV.

Te Besançon is eene vrouw overleden ven 104 jaren en 8 maanden. Zij was twee malen gehuwd geweest.

In een dorp nabij Madrid is eene dame van 125 jaar overleden; op haar 100ste jaar was zij nog hertrouwd. Zij laat 14 kinderen na, van welke de jongste 50 jaar is, benevens 8 kleinkinderen en 19 achterkleinkinderen.

— In de dioecese van Rodez is eene inschrijving geopend tot het oprigten van eene vereeniging van Trappisten. Reeds dadelijk bij de opening was voor eene som van 20,000 frs. ingeschreven.

— De rust is in het Zwitsersch kanton Freiburg niet verder gestoord, maar de stad in staat van beleg gesteld, en de aanvoerder der onderneming, de Colonel Perier, tot 30 jaren dwangarbeid veroordeeld.

— Den 14den heerschte te Konstantinopel een gewenschte rust.

OOSTENRIJK.

WEENEN, 24 April.

Onlangs klopte een van top tot teen gewapende roover aan de deur van een landman te Jelegyhaza, in Hongarije, en eischte nachtverblijf. Ofschoon de boer zeker was, opgehangen te zullen worden, wanneer zijne daad bekend werd, zag hij zich uit vrees genoodzaakt aan het verlangen van den booswicht te voldoen. Zoodra deze in slaap was gedompeld zende de boer naar den naasten wachtpost en de roover werd gevangen genomen. Toen de boer den volgenden Zondag met zijne vrouw uit de kerk t'huis kwam vond hij zijne 6 kinderen aan een balk opgehangen. Dit was de wraak van de roovers.

CHINA.

Volgens de laatste berigten wilde men weten dat de stad Nauking door de opstandelingen zoude vermeesterd zijn. Dat de opstand tegen de Tartaarsche dynastie in allen gevalle een voor het Gouvernement bedenkelijk voorkomen heeft verkregen, blijkt uit de door het Chinesche Regeringsblad in den laatsten tijd openbaar gemaakte besluiten, waarbij onderscheiden hooge Staatsambtenaren wegens het mislukken hunner pogingen tot het bedwingen van den opstand zijn afgezet.

STADS BERIGTEN.

Burgerlijke Stand.

Van den 21 tot en met den 27 April 1853.

BEVALLEN: E. W. Brummelkamp, geb. van Leeuwen, D. — M. Gabes, geb. Lammens, D. — C. Borgerding, geb. van der Wilk, Z. — M. van Strien, geb. Heems, Z. — M. Schroef, D. — A. E. Hartevelt, geb. Modderman, D. — A. A. van der Kamp, geb. Lodenstyn, Z. — J. M. van der Assen, geb. Willemse, D. — J. W. Carton, geb. Jung, D. levenl. — M. E. van Leeuwen, geb. Wijnbeek, Z. — G. van Welzen, geb. Ginjolen, Z. — M. E. Tuinhof de Moed, geb. Mulder, D. — S. Gyzeny, geb. Hoefsmit, Z. — M. C. Veeren, geb. Uitendijk, Z. — D. Swart, geb. van den Bosch, D. — E. Kettenes, geb. Stavelen, D. — A. J. van der Zeeuw, geb. de Vos, Z. — K. J. Robert, geb. van Leersum, Z. — C. P. Kop, geb. Uljee, Z. — D. C. van der Leek, geb. de Koning, Z. — J. Stakenburg, geb. Dubbelaar, Z. levenl. — A. Wäkerlin, geb. van Brederode, Z. — J. Hemerik, geb. Otgaar, D. — P. Hartevelt, geb. Cucler, Z. — M. Spek, geb. Selier, Z. levenl.

GEHUWD: W. van der Westen, Wedr. en A. Steenbergen, Jd. — G. van Hassel, Jm. en E. C. Weggen, Jd. — J. van Bemmelen, Jm. en C. M. Heppenstreit, Jd. — D. van Waalwijk, Wedr. en L. C. Coevee, Jd. — S. Y. de Vries, Jm. en W. Kwerie, Wede. — J. M. Randoe, Jm. en E. C. Wijtenburg, Jd. — P. H. Straatman, Jm. en J. M. Holtz, Jd. — A. Stapper, Jm. en M. Kooreman, Jd.

OVERLEDEN: C. F. Wanner, Z., 9 j. — H. Dee, 38 j. — M. van Boheemen, 58 j. — L. Smittenaar, 66 j. — J. Hartevelt, Z., 13 m. — H. Pottum, 74 j. — W. C. Ram, Z., 2 j. — A. van den Broek, D., 3 j. — P. Geel, Z., 20 m. — H. J. Hartevelt, D., 2 d. — E. C. Hensing, D., 1 j. — Sara Serlier, 27 j. — J. van der Horst, 45 j. — J. Kooreman, geb. de Leeuw, 79 j. — M. J. A. de Wild, Z., 15 m. — W. C. Blokland, 38 j. — C. Groen in 't Woud, geb. de Rooy, 67 j. — M. Korenhof, Z., 6 m. — W. C. Salm, Z., J. Ackeveld, D., 1 j. en 9 m.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN LEYDEN herinneren bij deze aan de belanghebbenden de bepalingen der Wet van den 22sten April 1852, (*Staatsblad* No. 61) tot herziening van de wetgeving op het regt van Patent, waarvan § 12 luidt als volgt: »De patentpligtigen kunnen de ruimte hunner »vaartuigen aangeven, overeenkomstig de meting daarvan door een beëedigd »Scheepsmeter van Rijkswege gedaan, mits die meting niet ouder zij dan »*vijf* jaren en bij het doen der aangifte, de meetbrief vertoond worde," — zoodat de meetbrieven der Vaartuigen vóór 1848 afgegeven, voor het aanstaande dienstjaar 1853 en 1854 niet meer kunnen gelden, alzoo de eigenaars, vaste huurders of andere vaste gebruikers van binnenvaartuigen, die niet voorzien mogten wezen van een' lateren meetbrief, verpligt zijn voor de aangifte van het dienstjaar 1853 en 54, hunne schepen of schuiten te doen hermeten; waarop in het vervolg naauwkeurig zal worden acht gegeven.

En zal deze door plaatsing in de *Leydsche Courant* worden afgekondigd.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,

LEYDEN, 14 April 1853. J. C. BUCAILLE, *Weth. l. B.*

De Secretaris v. PUTTKAMMER.

KERKNIEUWS.

BOLSWARD, 24 April. Heden avond is door den Kerkeraad het navolgende drietal geformeerd (alphabetisch gesteld): DD. Richard, te Blaauw-Capelle; Steenberg, te Dirksland; van Toorenenbergen, te Polsbroek, en daaruit met eenparige stemmen beroepen: Ds. H. Steenberg, te Dirksland.

Bij den Kerkeraad der Evang. Luthersche gemeente te Tiel is van wege de Synodale Commissie het volgend drietal Candidaten ontvangen, waaruit een beroep zal moeten gedaan worden, ter vervulling der vacature, ontstaan door het vertrek van Dr. Buchman naar Middelburg, als: de Heeren Eilers, ter Laag en Sander.

220de Staats-Loterij.

Trekking der Eerste Klasse.

3de Trekking. No. 15810 een prijs van *f* 2,500. No. 7248 een prijs van *f* 1,250. No. 13112 een prijs van *f* 1,000.

4de » No. 15019 een prijs van *f* 1,000.

ROOM- EN KOFFIJHUIS DE VINK.

Op Zondag den 1 Mei 1853,
en vervolgens gedurende den geheelen Zomer alle Zondagen:

GROOT HARMONIE-CONCERT,

Bij ongunstig weder in de Nieuwe gedecoreerde Concert-Zaal.
Te geven door het Muziek-Corps der *Rijdende Artillerie*, te *Leyden* in Garnizoen liggende, onder Directie van den Heer **J. J. HAMAN.**
Entrée Vrij. **Aanvang te half 6 ure.**

J. IMANS, van ouds de Wed. VAN DER PLAS,
maakt aan zijne geëerde Begunstigers en Stadgenooten bekend, dat hij weder met zijn twee **POFFERTJES-KRAMEN** staat op de Beestenmarkt de tweede en derde van de Steenstraat, alwaar hij aanstaanden Zondag den 1sten Mei zal beginnen te bakken; verzoekt vriendelijk een ieders gunst en aanbeveling, belovende een prompte en zindelijke bediening. Twee dozijn voor 15 Centen, goed voorzien van Boter en Suiker.

De Ondergeteekende maakt aan alle zijne Begunstigers bekend, dat hij dit jaar met zijne **WAFEL-** en **BROEDERTJES-KRAAM** staat op de Beestenmarkt, de eerste van de Brug bij de Galgstraat, waar de naam met zwarte Letters op de deur staat, dat van heden af en gedurende de Kermis te bekomen zijn: groote en kleine **Wafelen**, alsmede **Broedertjes en Oblie.**
Verzoekt een ieders gunst en aanbeveling, belovende eene goede en civile bediening.

JACOBUS SJARDYN.

HOOGHEEMRADEN VAN RIJNLAND zullen in het *Gemeenlandshuis* te *Leyden*, in het Openbaar op Woensdag den 18den Mei 1853, des voormiddags ten 10 ure, ten Verkoop aanbieden:

1°. *Het* HOUT *en* IJZER *van ruim* 3400 *ellen lengte, zware en ligtere* PAAL-, SLIET- *of* PLANKWERKEN, en

2°. *De* RAAPPUIN *van ongeveer* 21300 *ellen en de* BALLASTSTEEN *van ruim* 11500 *ellen oppervlakte* GLOOIJING, BEDDING *of* BESTRANDING,

Beiden vroeger gediend hebbende tot oeververdediging om de Haarlemmer en Spiering Meren.

De Verkooping zal geschieden in 84 Perceelen, waarvan Aanwijzing geschieden zal voor de 46 eersten op Vrijdag den 13den Mei, beginnende aan de *Oudewetering*, en voor de overigen onder *Sloten*, *Nieuwerkerk* en *Vijfhuizen*, op Zaturdag den 14den Mei, beginnende aan het Nieuwe Meer, beide dagen des voormiddags ten 9 ure; terwijl de beschrijving der Perceelen met de voorwaarden der Verkooping van den 9den Mei of ter lezing liggen in de Gemeenlandshuizen van Rijnland te *Leyden*, te *Houtrijk en Polanen*, *Spaarndam*, *Katwijk* en aan de *Oudewetering*, als ook in de voornaamste Logementen der Steden *Amsterdam*, *Haarlem* en *Leyden*, en van de Dorpen in den omtrek dier Steden. Voorts is inlichting te erlangen bij den eersten Opziener over den Waterstaat en Landmeter van Rijnland J. KROS, op de Hoogewoerd te *Leyden* en den Onder-Opziener van het Leydsche Kwartier J. D. RIJK, aan de *Oudewatering*.

Voor Leesgezelschappen en Leesinrigtingen

Door de Wed. D. R. VAN WERMESKERKEN, Boekh. te *Tiel*, is aan de Geabonneerden dezer dagen verzonden:

De eerste Aflevering des tweeden Jaargangs van het

NIEUW GEHEEL OORSPRONKELIJK TIJDSCHRIFT VOOR NEDERL. LETTERKUNDE,

ONDER REDACTIE VAN

MR. W. VAN DE POLL,

GETITELD:

GELDERLAND.

Inhoudende, behalve Boekbeoordeelingen in het Bijblad:

PROZA I. ERNESTINE, *Twee Broeders*, Novelle. 1. Het afscheid. 2. Verschillend en toch één. 3. Schaak Koningin. 4. Tweestrijd en wat Adolf besluit. 5. Hoe het Louis ging. 6. Het geluk van Louis verstoord. 7. Welk een offer Anna had gebragt.

II. J. A. ENGEL, *Beelden uit het leven.* Novellen. I. *De Engel der verzoening.* 1. Lotsverwisseling. 2. Spoorwegmijmering. 3. Een huwelijk. 4. Acht jaar later. 5. Het zieke kind. 6. De Engel der verzoening. II. *Het vaderhuis.* 1. De begrafenis. 2. De nieuwe Heer. 3. De oude Klaas. 4. Het bezoek bij den Heer. 5. De Dominé. 6. Het medelijden. 7. Een Meidag. 8. Het vaderhnis.

III. J. J. BÖESEKEN, geb. PELTENBURG, Koning David was ook eens een herder. Eene vertelling.

POEZIJ. I. R. C. H. RÖMER, *Ridder van Tuyl.* Geldersch Volksverhaal. 1. Bulkestein's Heer. 2. De jagt. 3. De strijd. 4. De hulp. 5. De dood. II. ANNA, *De laatste ure des jaars.* III. *Vergeten.*

De Tweede Aflevering is ter perse. Deze en volgende afleveringen zullen onder andere bijdragen bevatten van *Susanna Maria Böeseken*, *J. J. Cremer*, *E. W. van Dam van Isselt*, *N. B. Donkersloot*, *J. A. Engel*, *A. Ising*, *Joh. Hk. Jonckers*, *G. Haasloop Werner* en den Redacteur.

Dit Tijdschrift verschijnende jaarlijks, in zes afleveringen, uitmakende ongeveer 40 vel druks, in dier voege dat elke jaargang, waarvan om de 2 maanden eene aflevering wordt uitgegeven, bestaat uit 2 boekdeelen, waarbij fraaije gesteendrukte titelvignetten, inhoud en omslagen gratis worden afgeleverd, prijs per jaargang *f* 6.—

Inhoud van den jaargang 1852 behalve de Boekbeoordeelingen in het Bijblad voor Nederl. Letterkunde.

PROZA. Mr. *van de Poll*, de inval der Noormannen te Tiel (1009). Dr. *Henry Riehm*, Proza en Poëzij (eene herinnering uit den Academietijd). Dr. *A. C. C. de Jongh*, Kijkjes in 't leven. *A. Ising*, een morgen op den Drachenfels. Dr. *Henry Riehm*, eene Reisherinnering uit het Schwarzwald. *T. van Westhreene Wz.*, Eene uit velen. Mr. *W. van de Poll*, de gestoorde Bruiloft. Episode uit de gesch. van Nijmegen (1589.) Dr. *J. van der Hels*, een Gijzelaar (1581). *J. C. W. Quack*, Ansfrid van Teisterbant. *Arnold*, eene Begrafenis, schets uit den Achterhoek. *Dionysius*, een Drentsche Pastorij in den hooibouw. Mr. *W. van de Poll*, Petrus Santvoort. De Predikant uit Rome. *G. Haasloop Werner*, Wandelingen over de Veluwe. *Herman*, een bezoek aan Arnhem en zijne Tentoonstelling. *J. S. van Merwe*, goede Partijen. *T. van Westhreene Wz.*, Eene Weeze. *P. Duys*, Lindenoord. *C. Hooijer*, het Asijl Steenbeek. Dr. *P. H. Tijdeman*, Typen van Reizigers. *Mynoldina Böeseken*, Iets uit de Gevangenis. *J. A. Engel*, St. Nicolaas-Avond.

POEZIJ. *E. W. van Dam van Isselt*, de Mode. *A. van der Hoop*, *Jrs. Zoon* in het Album van het Lustslot Sonsbeeck bij Arnhem. Dr. *R. C. H. Römer*, de Muichelmoord. *Anna*, Marco Botsaris, Afscheid. *J. C. Gewin*, de Nevel en de Zon. *W. J. Hofdijk*, Foppoos eerste nacht in den toren van den Nyenburgh (13—14 Maart 1303.) *H. R. van Deyll*, (Dr. *Henry Riehm*,) de tweede wijding der Aarde. *Anna*, Herfstmijmering. *J. C. Gewin*, Herfst. Dr. *A. C. C. de Jongh*, de oude Doodgraver.

Uit deze opgave blijkt dat de Eerste Jaargang van Gelderland is zamengesteld uit de Lettervruchten van geachte en veelbelovende Auteurs.

Op grond van gedane toezeggingen hoopt de Redactie in den volgenden eene niet minder degelijk smaakvolle en zedelijke lectuur te leveren, waarvan de thans uitgegeven eerste Aflevering reeds ten bewijze strekt, terwijl de Uitg. moeite noch kosten zal sparen voor eene goede typograpische uitvoering.

Het Tijdschrift wordt niet slechts aan HH. Directeuren van Leesgezelschappen, aan Leesinrigtingen en Leesbibliotheken, maar ook aan alle voorstanders onzer Nationale Letterkunde aanbevolen.

Aan hen, die den titel *Gelderland* te speciaal achten, wordt berigt, dat de eerste Jaargang ook verkrijgbaar is als Boekwerk onder den titel van:

MENGELINGEN.

Proza en Poëzij van Nederlandsche Auteurs.

Prijs der 2 Deelen met fraaije Titelvignetten en ingenaaid *f* 6.50.
De eerste Aflevering van 1853, en het Prospectus zijn in alle Boekwinkels, op aanvrage, verkrijgbaar.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

WOENSDAG, 27 April.

			Laagst koers.	Hoogst koers.	Gebleven.
NEDERLAND, Werkelijke Schuld	à $2\frac{1}{2}$	pCt.	$63\frac{5}{16}$	$63\frac{3}{8}$	$63\frac{5}{8}$
Dito Certificaten	„ 3	„	$74\frac{7}{16}$	75	$74\frac{5}{8}$
Dito dito	„ 4	„	$93\frac{1}{4}$	94	$93\frac{3}{8}$
Amortisatie Syndicaat	„ $3\frac{1}{2}$	„	—	—	—
Handelmaatschappij	„ $4\frac{1}{2}$	„	—	—	—
O. I. Leening	„ 4	„	$93\frac{7}{8}$	$93\frac{7}{8}$	$93\frac{3}{4}$
Dito Holl. Spoorweg	„		—	—	—
Aandeelen Rijn-Spoorweg	„ $4\frac{1}{2}$	„	—	—	—
Haarlemmermeer	„ 5	„	—	—	—
FRANKRIJK, Certif.	„ 3	„	—	—	—
Dito dito	„ 5	„	—	—	—
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816	„ 5	„	108	$108\frac{1}{4}$	$108\frac{1}{4}$
Dito dito 1828 en 1829	„ 5	„	$107\frac{1}{8}$	$107\frac{3}{8}$	$107\frac{3}{8}$
Cert. bij dito 1831 en 1833	„ 5	„	97	—	—
Dito 1840	„ 4	„	92	$92\frac{1}{4}$	$92\frac{1}{4}$
Dito bij STIEGLITZ & Co.	„ 4	„	$91\frac{3}{4}$	—	—
Dito dito Nieuwe	„ 4	„	—	—	—
Inschrijving in Assign.	„ 6	„	—	—	—
Certificaten van dito	„ 6	„	$73\frac{1}{4}$	$73\frac{5}{16}$	$73\frac{5}{16}$
POLEN, Aandeelen 1835	fl. 500	*f*	—	—	—
Dito Obligatiën	„ 4	„	$86\frac{1}{2}$	—	—
SPANJE, Obligatien	à 1	pCt.	$23\frac{15}{16}$	$24\frac{3}{16}$	24
Dito Obligatiën	„ 3	„	$48\frac{1}{4}$	—	—
Dito Binnenl. à 6 m.	„ 3	„	$42\frac{7}{8}$	$42\frac{15}{16}$	$42\frac{7}{8}$
Bewijzen Coupons			$6\frac{15}{16}$	7	$6\frac{7}{8}$
OOSTENRIJK, W. B. bij Goll.	„ 5	„	—	—	—
Dito	„ 4	„	—	—	—
Dito Metall.	„ 5	„	$81\frac{1}{2}$	$81\frac{15}{16}$	—
Dito Nieuwe	„ 5	„	93	$93\frac{1}{2}$	—
Dito 1847	„ $2\frac{1}{2}$	„	$41\frac{5}{8}$	$41\frac{5}{8}$	—
BELGIE, Banc.	„ $2\frac{1}{2}$	„	—	—	—
Dito bij ROTHSCHILD	„ $2\frac{1}{2}$	„	$52\frac{9}{16}$	$52\frac{5}{8}$	—
BRAZILIE, 1824 100 £	5	„	—	—	—
PORTUGAL, te Londen	„ 5	„	$41\frac{5}{8}$	—	—
Dito dito	„ 4	„	$39\frac{1}{4}$	$39\frac{5}{16}$	$39\frac{5}{16}$
VENEZUELA,	„ $3\frac{1}{4}$	„	—	—	—
MEXICO,	„ 5	„	$26\frac{1}{2}$	$26\frac{5}{8}$	$26\frac{5}{8}$
AMERIKA, Bankactiën			$5\frac{1}{8}$	$5\frac{1}{8}$	$5\frac{1}{8}$

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.

BIJBLAD N°. 12.

KORT VERSLAG

DER

ZITTINGEN VAN DEN GEMEENTERAAD VAN LEYDEN.

(*Behoorende bij de Leydsche Courant van 29 April 1853, N°. 51.*)

Zitting van 26 April.

De Burgemeester de Vergadering geopend hebbende, doet de presentielijst voorlezen der ter Vergadering aanwezige leden, waaruit blijkt dat *niet* tegenwoordig zijn de leden Mr. J. Bake, A. Hartevelt Jz., M. G. ten Sande, Prof. H. Cock, Dr. J. Adriaans, Dr. C. W. H. van Kaathoven, G. H. Ysselsteyn, Mr. G. P. van Outeren, S. J. le Poole, Prof. J. van der Hoeven, P. H. van Taets van Amerongen. B. F. Krantz en Mr. N. Olivier, zoodat het vereischte getal of de grootste helft der leden van dezen Raad op heden niet is opgekomen en vermits hij alzoo niet mag beraadslagen of besluiten heeft de Burgemeester deze Vergadering gesloten, en eene nieuwe belegd tegen Donderdag den 28 April a. s. 's namiddags ten één ure.

Zitting van 28 April.

Afwezig de leden Hartevelt, Cock, Adriaans, van Kaathoven, le Poole, van der Hoeven en Olivier.

Na het aflezen der presentielijst wordt de Vergadering in eene geslotene voortgezet.

De Vergadering wederom in eene openbare veranderd zijnde, worden de Notulen der Vergaderingen van den 21sten en 26sten dezer maand gelezen en goedgekeurd.

De Burgemeester heeft vervolgens ter tafel gebragt de navolgende stukken, als:

1°. Een voorstel van het raadslid Mr. N. Sikkel Groos tot uitnoodiging aan Z. M. den Koning om deze gemeente met een bezoek te vereeren, en eene Commissie te benoemen ten einde dit verzoek aan Z. M. over te brengen.

Nederlegging in de Leeskamer.

2°. Een adres van Z. W. van den Aardwegh, tot nadere toelichting zijner bezwaren tegen de inwilliging van het verzoek van T. W. van Hartrop omtrent het slop in het Noordeinde.

In handen der Commissie van Fabricage.

3°. Een adres van den adsistent gaarder G. van den Broek, om ontslag uit die betrekking met toekenning van pensioen tegen 1 Julij aanstaande — en eene daartoe betrekkelijke voordragt van Burgemeester en Wethouders.

In handen van de Finantie-Commissie.

4°. 11 adressen van onderscheidene personen om tot Commies bij de plaatselijke belastingen te worden benoemd in plaats van J. van der Horst, overleden.

Ten fine van berigt en raad in handen van den Hoofd-Commies der Plaatselijke belastingen en den Hoofd-Commissaris van Policie.

5°. De 12° rekening der Stedelijke linnenweverij.

In handen der Commissie van Finantie.

6°. Eene voordragt tot vervulling der bestaande vacaturen in het Collegie van Commissarissen dezer Stads leenbank.

Nederlegging in de Leeskamer.

Alsnu is aan de orde der beraadslaging:

1°. De voortzetting der deliberatiën over de Verordening op de verdeeling der Gemeente in wijken en gebuurten, te beginnen met Titel I, § 6.

Waarop door de Commissie van redactie wordt voorgesteld aan het hoofd van deze § te stellen: *van hunne in dienst treding*, waarin door den Raad wordt toegestemd. Voorts draagt de Commissie voor art. 25 te doen vervallen, en voorts de volgende redactie van de artt. 26, 27 en 28. Van deze wordt art 26 met algemeene stemmen aangenomen, alsnu dus luidende:

» Binnen veertien dagen na hunne benoeming stellen de Heeren en Raden der gebuurten hunne naamteekening in een register, te houden bij het bureau van den burgerlijken stand en in een, te houden bij dat van Politie."

Art. 27 in deliberatie gebragt, wordt met 17 tegen 1 stemmen, zijnde die van het lid Sikkel Groos, aangenomen, te gelijk met eene wijziging door het lid Bake voorgesteld om voor *vervolgens* te lezen *onmiddelijk daarna*, van dezen inhoud:

» De Heeren der gebuurten ontvangen vervolgens van Burgemeester en Wethouders een door hen vast te stellen onderscheidingsteeken, waarvan zij voorzien moeten zijn, zoo dikwijls zij zich in het openbaar in hunne betrekking vertoonen."

Art. 28 wordt met algemeene stemmen aangenomen dus luidend:

» Na aldus in dienst te zijn getreden, wordt aan hunne woning van stadswege een bord geplaatst, waarop staat: Heer der gebuurte, Wijk gebuurte N°. tot N°. "

Art. 29 wordt mede met algemeene stemmen aangenomen, nadat op voorstel van het lid Bake tevens is goedgevonden achter het woord *verdeelen* te laten volgen *onder de gezamenlijke Heeren der gebuurten*. Het art. luidt als volgt:

» De Heeren der gebuurten nemen hunne betrekking voor niet waar. De registers en verdere benoodigde stukken worden hun van stadswege verstrekt. Ter vergoeding van schrijfloonen, knechtsloon en andere kleine uitgaven, wordt jaarlijks hoogstens eene som van duizend gulden verstrekt door Burgemeester en Wethouders te verdeelen onder de gezamenlijke Heeren der gebuurten na door hen vasttestellen regelen."

Met eene wijziging in art. 30 voorgesteld door het lid Bake om voor *toegekende* te lezen *toe te kennen*, wordt dit art. met algemeene stemmen aangenomen, luidende het aldus:

» De Heeren der gebuurten kunnen, hetzij ieder voor zich, hetzij in gemeenschap met elkander, een knecht der gebuurte aannemen, ten einde hen in hun werk bij te staan. Zij doen dit onder zoodanige voorwaarden als zij goedvinden, doch moeten de kosten, daartoe benoodigd, uit de hun bij art. 29 toetekennen vergoeding bestrijden. Zij ontslaan die knechts naar goedvinden."

De behandeling van art. 31 wordt op voorstel van het lid Lisman met algemeene stemmen uitgesteld tot na de behandeling van art. 49.

Door het lid Leembruggen wordt voorgesteld van den 2en Titel: *van de werkzaamheden van de Heeren der gebuurten* de 2e § *van de registers van bevolking der gebuurten* aan de 1ste § *van het afgeven van bewijzen* te doen voorgaan, hetgeen met algemeene stemmen wordt aangenomen, doch waarbij tevens wordt besloten om, behoudens deze wijziging, met de behandeling van § 1. als in het concept vooruitgaande voort te gaan, zonder dat deze op de plaatsing der artt. van invloed zij.

Art. 32 wordt na eene verplaatsing van het woordje *niet* in de zinsnede: *die in hunne gebuurte niet wonen*, op het voorstel van het lid Bake achter het woord *die*, met algemeene stemmen aan-

genomen, dus luidende: Art. 32. De Heeren der gebuurten mogen in deze hoedanigheid geene verklaringen afgeven betrekkelijk tot personen, die niet in hunne gebuurte wonen. Dit lijdt echter uitzondering, wanneer het personen betreft, die vroeger binnen hunne gebuurte woonden en de verklaring over dien tijd loopt.

Op art. 33 wordt door het lid van Outeren voorgesteld om voor de woorden: *dan na een voorafgaand naauwkeurig onderzoek, waaruit van dat onvermogen blijkt*, te lezen: *dan na een voorafgaand onderzoek, waaruit zij de overtuiging van dat onvermogen hebben erlangd.*

Door het lid Sikkel Groos wordt aanmerking gemaakt dat dit art. eene negative bepaling bevat, en wordt hierop door het lid van Outeren voorgesteld uit de woorden: *geven geene bewijzen* het woord *geene* weg te laten en voorts voor *dan*, te lezen: *wanneer zij.*

Ten gevolge van deze opmerking wordt door het lid Gevers in het midden gebragt, dat ook art. 32 eene negative bepaling bevat, waarna hierin door de commissie eenige wijziging wordt voorgesteld, met welke wijziging dit art. en art. 33 te zamen in rondvraag worden gebragt en met 17 tegen 1 stemmen zijnde die van het lid Lisman worden aangenomen, dus luidende:

» Art. 32. De Heeren der gebuurten geven in deze hoedanigheid slechts verklaringen af betrekkelijk personen, die in hunne gebuurte wonen."

» Art. 33. De Heeren der gebuurten geven bewijzen van onvermogen ter bekoming van kostelooze genees- of heelkundige hulp of ter bekoming van onderstand, hetzij van armbesturen, hetzij van vrouwen-kraammoeders, af, wanneer zij na een voorafgaand onderzoek, de overtuiging van dat onvermogen hebben erlangd."

Nu wordt voorlezing gedaan van een nieuw art. door het lid van Kalthoven aan de Commissie van redactie ingediend. Bij de deliberatiën over dit art. (wanneer het lid de Moen inmiddels de vergadering verlaat) wordt in het midden gebragt, dat de vergadering aan deze artt. geheel vreemd is en het dus wenschelijk ware dat deze artt. als nog ter inzage werden nedergelegd in de Leeskamer. Op de dienaangaande gemaakte opmerkingen wordt door het lid van Outeren een hiertoe betrekkelijk voorstel gedaan, hetgeen, in rondvraag gebragt zijnde, met 12 tegen 5 stemmen, zijnde die van de leden Lisman, Stoffels, Sikkel Groos, Siegenbeek en van der Boon Mesch, wordt aangenomen.

De deliberatiën nu over art. 34 voortgezet wordende, wordt met eene wijziging door het lid Lezwijn voorgesteld, om voor het woord *genomen* te lezen *gevraagd of verlangd*, dit art. met algemeene stemmen aangenomen, dus luidende:

» Omtrent personen, welke bewijzen van goed gedrag of bewijzen van onvermogen ter bevordering hunner belangen in regten vragen, geven zij aan den Burgemeester naauwkeurige en, des gevorderd, schriftelijke inlichtingen.

» Wanneer ook op andere punten door het plaatselijk bestuur bij hen met betrekking tot personen, in hunne gebuurte wonende, inlichtingen gevraagd of verlangd worden, geven zij die ten spoedigste en met de meest mogelijke naauwkeurigheid."

Waarna de Vergadering wordt gesloten.

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.